

Projekt inriktat på drogprevention i Ryssland

Bakgrund

Situationen i St Petersburg är allvarlig när det gäller unga personers narkotikamissbruk och kriminalitet. Varje år döms knappt 700 ungdomar till villkorlig dom. I Sverige sitter 80 personer av 100 000 i fängelse eller häkte, motsvarande siffra för Ryssland är 600 (KOS 2003).

Problemanalys

Resurserna är små i Ryssland när det gäller drogprevention och att fånga upp ungdomar i riskzonen. Förutom resurser i form av pengar så saknas även information, kunskap och kompetens hos socialarbetare mfl. Det är "Center of social adaptation in the name of St Vasilius the Great" som definierat bristen på information, kunskap och kompetens. Rättsväsendet olika myndigheter och institutioner har sett och ser behovet och de goda resultaten av Centrets verksamhet. Det är ett hårt tryck på de få platser som finns och även tryck från personalen om att få kompetensutveckling.

Samarbetsorganisation

"Center of social adaptation in the name of St Vasilius the Great" har funnits sedan 2004 men hade först under 2005 igång verksamheten i full skala. Yuliana Nikitina (ansvarig för centret) har ett digert arbete med att söka medel till sin verksamhet genom olika myndigheter, institutioner och andra instanser. De (personalen) skulle behöva mer kunskap/kompetens för sitt arbete och det behövs även mer utrymme för att kunna utveckla verksamheten och ge ungdomarna vad de behöver.

Organisationsanalys av samarbetsorganisationen

Styrkan hos "Center of social adaptation in the name of St Vasilius the Great" är främst dess engagemang, vilja, tålamod och att inte ge upp utan göra det bästa möjliga för sina klienter. De har även en oerhörd styrka i att de skapat viktiga och goda kontakter med representanter från domstolen, polisen, kriminalvården och kommunen. De har visat på goda resultat (av 20 ungdomar som genomgick programmet år 2005 så återföll endast 3). Det största hotet för organisationen är idagsläget ekonomin, för att få en mer långsiktighet i sin verksamhet så behöver det bli klart med en säkrare finansiering än idag. Möjligheterna är dock många. Verksamheten har gått bra under 2005 och det står många på kö för att komma till centret, och de upparbetade kontakterna med rättsväsendets olika delar samt de goda resultaten av de klienter som genomgått behandlingen borgar för att det finns stor potential att utveckla verksamheten. Dessutom gäller den enbart pojkar idag. Det finns även behov av en enhet för flickor, vilket är en stor möjlighet att bredda verksamheten.

Eftersom vi inte haft någon förstudie till detta projekt har vi endast träffat Yuliana Nikitina under några dagar då hon var på besök i Stockholm (med en delegation från St Petersburg). Representanter från Skyddsvärnet har även varit i St Petersburg (i andra ärende) och då träffat Yuliana samt besökt verksamheten vid Centret. Eftersom ingen förstudie har kunnat göras har inte Centret svarat på SWOT-analysen utan vi har haft en dialog både i Ryssland och i Sverige och därav kommit fram till de hot/möjligheter och styrker/svagheter som beskrivits ovan.

Målgrupp för insatsen

Huvudmålgruppen är ungdomar, under 18 år, i riskzonen (sociala- eller psykiska problem, missbruk eller kriminalitet) och att de ska få möjligheter att få behandling för sitt narkotikamissbruk och/eller kriminalitet. En annan målgrupp i projektet blir personalen på Centret där ungdomarna genomgår behandling. Vi måste arbeta med personalen för att kunna nå klienterna och förbättra villkoren för dem.

Övergripande mål/vision på längre sikt

Det övergripande målet är att bidra till att minska missbruket samt återfallen bland ungdomar i St Petersburg samt att snabbt agera/behandla de som kommit in i ett missbruk. För att nå detta behöver den ryska organisationens personal få utbildning inom olika områden för att kunna ge de placerade ungdomarna ett

Insatsmål (uppmätt efter att insatsen är genomförd)

Insatsmålen är:

- Att översätta aktuellt material till ryska
- Att genomföra 4 seminarium för att ge personalen på "Center of social adaptation in the name of St Vasilus the Great" information och kunskap om team/lagarbete, frivilligarbete, exempel, från Sverige, på arbete som liknar deras med behandling för att minska missbruket av droger samt kriminaliteten.
- Att stärka kompetensen som frivilligorganisation inom "Center of social adaptation in the name of St Vasilus the Great"
- Att bidra till utveckling inom den egna organisationen för att skapa strukturer, former och innehåll som gör det möjligt att få en långsiktighet och kontinuitet i arbetet.

Resultat

Genom att personalen på "Center of social adaptation in the name of St Vasilus the Great" genomgår en kompetensutveckling kommer de att vara bättre rustade (kompetens och kunskap) samt ha stärkt sitt självförtroende/självkänsla så de kan göra ett bättre arbete med klienterna för att få dem drogfria och att de inte återfaller.

Aktiviteter

Fyra seminarietillfällen i St Petersburg om vardera ca 4 dagar. Det första tillfället i form av ett upptaktsseminarium i febr/mars 2007. Då läggs planeringen och den mer konkreta ansvarsfördelningen fast. Här måste vi grundlägga delaktigheten, vilken ju är basen för engagemanget framåt. Vi fäster stor vikt vid att projektet ska formuleras som ett gemensamt åtagande, något mer än ett samtycke. Vi kommer att presentera olika material på området och gemensamt komma överens om vilka som ska översättas till ryska.

Under andra och tredje seminariumet kommer det att bli en mer renodlad utbildning för personalen på "Center of social adaptation in the name of St Vasilus the Great".

Det fjärde seminariumet kommer att användas till utbildning men också att samla ihop och knyta ihop säcken samt att ordentligt med tid ges till utvärdering av projektet och diskussion om hur ett samarbete eller liknande kan se ut i framtiden.

Organisationsutveckling

”Center of social adaptation in the name of St Vasilus the Great” stärks genom insatsen men även Skyddsvärnet kommer att stärkas i att utveckla sig och sitt arbete med internationella kontakter samt får en kunskap om hur situationen är i St Petersburg kring droger. Skyddsvärnet kommer även att bli stärkta inför att kunna arbeta med större och mer långsiktiga projekt utomlands i framtiden.

Från Föreningen Skyddsvärnet i Stockholm sida finns sedan länge ett intresse för att utveckla samarbetet med organisationer och verksamheter i andra länder. Vi ser det här projektet som ett viktigt steg för att dels mer konkret pröva vilka delar av vår egen verksamhet som kan vara särskilt användbar i öst men också få tillfälle att ”mäta” värdet av vår demokratiska föreningstradition och våra olika arbetssätt i förhållande till samarbetspartners med en historiskt annan tradition. Vi vill i projektet tillämpa en form av ömsesidigt lärande, där en viktig del av utvärderingen ligger i att utveckla oss själva i rollen som drivande projektpart i samarbetet med t ex länder inom Forum Syds verksamhetsområde.

Vårt engagemang sträcker sig således betydligt längre över tid än vad just detta projekt avser. Å ena sidan kan vi se ett eventuellt fortsatt stöd/samarbete med just den organisationen som vi nu planerar att arbeta med å andra sidan kan det här projektet kanske ge upphov till nya insatser grundat på den erfarenhet vi skaffar oss i St Petersburg.

Minst lika viktigt som vad vi kan tillföra är frågan om vad vi har att lära. Vårt väl förankrade svenska system med demokrati, öppenhet och relativ ekonomisk grundtrygghet som hörnstenar i ett välfärdsland parat med många års erfarenhet av ett homogent samhälle, har trots allt också medfört en svaghet i förhållande både till det mångkulturella samhället och till att vara skicklig i att hantera olikheter i internationellt samarbete. Kring denna typ av frågor har vi mycket att lära och våga möta förutsättningslöst.

EU utvidgas ständigt och det är inte längre en fråga om att ”välja” att samarbeta och lära av andra länder i vår närhet, utan en nödvändighet. Frågan blir då egentligen bara att ta till sig detta så tidigt som möjligt. Det handlar ofta om långsamma processer.

Genusanalys

”Center of social adaptation in the name of St Vasilus the Great” tar ännu bara emot pojkar. På längre sikt skulle det behöva byggas upp en liknande verksamhet för flickor. Genom att stärka det som finns är det större chans att även flickorna kommer att få möjlighet till behandling i framtiden. Om vi utgår från att män är överordnade kvinnor och vuxna överordnade ungdomar i det ryska samhället (liksom i de flesta västerländska länder), är det positivt ur jämställdhetssynpunkt att grundaren och direktorn för ”Center of social adaptation in the name of St Vasilus the Great” är en kvinna och att klienterna på Centret är 14-18 år. När det gäller klienterna så är det enbart pojkar (än så länge). Ansvariga och kontaktpersoner från Skyddsvärnet kommer att vara både kvinnor och män, en kvinna som kommer att vara huvudansvarig. När det gäller genderperspektiv vid tex seminarierna så handlar det om att tex sätta gränser för mäns oändligt långa muntliga inlägg vid behov, att påpeka (oftast för män) att hålla sig till saken, att fördela ordet rättvist mellan män-kvinnor, äldre-yngre, att eftersträva att lyssna aktivt till alla parter, att ingripa när kvinnor blir avbrutna eller när män faller dem i talet. En slags metod för att undvika underordning, eller i vart fall göra underordning fullt synlig och därmed föremål för reflektion och aktiva åtgärder.

Förutsättningar och risker

Den mest avgörande faktorn är att personalen är intresserad av innehållet i projektet, vilket inte borde vara något problem då innehållet har diskuterats med organisationen i St. Petersburg. Riskerna ligger snarast inom området språk och att allt tar längre tid när man ska kommunicera genom tolkar samt översätta material mm. Det är lätt att planera för lite tid till det som ska genomföras. Vi anser dock att erfarenheterna av liknande projekt har gjort att vi tagit med detta i beräkningen denna gång.

Resurser, ansvarsfördelning, uthållighet och specificerad budget

I St Petersburg finns genom organisationen "Center of social adaptation in the name of St Vasilius the Great" personer som är engagerade i drogprevention för ungdomar. Det som Skyddsvärnet i Stockholm, genom bidrag från Forum syd, kan bidra med är översättning av informations- och studiematerial och personer som kan genomföra utbildningar kring aktuella ämnen och materialen.

Uppföljning och utvärdering

Utvärdering kommer att ske av kontaktpersonen i Skyddsvärnet med hjälp av kontaktpersonen i "Center of social adaptation in the name of St Vasilius the Great"

Vi planerar att regelmässigt på ett enkelt sätt utvärdera olika insatser under projektets gång. Vid det sista seminariet hösten 2007 kommer åtminstone en halv dag att avsättas enbart för utvärdering och diskussion om uppföljning/fortsättning. Inför det avslutande seminariet kan vi tänka oss att dels ha förberett utvärderingen i god tid innan med personal och eventuellt klienter och att använda en kombination av frågor med svar efter en given skala och fria öppna frågeställningar. Vi tror också att det kan vara värdefullt att diskutera frågan om utvärdering med Forum Syd innan den äger rum.